

Major Per Weiland, som just nu arbetar vid FMV, sitter framför en planeringsdator och förbereder ett spaningsuppdrag.

En spaningspilot får order om att ett objekt skall fotograferas. Han eller hon diskuterar hur uppgiften skall lösas med underrättelsepersonal. De studerar kartor och talar om hur hotbilden ser ut i området. Man lägger därefter in en flygrutt och aktuella hot i en planeringsdator. Om det är reella hot så flyger t.ex. inte spaningsplanet utan skydd av andra plan. När företaget är slutplanerat laddar man in uppgifterna i en datastav som kopplas till flygdatorn.

Löjtnant Jan Olof Johansson laddar en av flygplanskamerorna med film.

Det finns två kamerasystem på flygplanen, ett för låghöjds- och ett för höghöjdsfotografering. För varje uppdrag använder man det som passar bäst beroende av objekt som skall fotograferas och hotbilden i området.

På spaningsuppdrag i Luleå

Det är inte bara i krigstid som spaningsverksamhet är viktig och nödvändig. På F21 i Luleå får man ofta förfrågan från civila håll om att hjälpa till med olika uppdrag. Eftersom en av försvarets uppgifter är stöd till samhället så hjälper man gärna till. Uppdragen kan vara allt från att ta bilder över glaciärer för att hjälpa forskare till att hjälpa polisen att t.ex. finna bortsprungna barn eller att ta bilder över översvämmade områden. Nu senast var man med och tog bilder över vissa av de översvämmade områdena i Värmland. För att hitta personer kan man, om man har ett begränsat område, använda sig av en värmekamera och ta bilder från låg höjd vilket har givit vissa lyckade resultat.

Inom försvaret använder man sig av spaningsflyg för att lösa olika frågor som t.ex. om det finns hot inom ett område, hur bred en viss bro är eller hur fiendens truppflyttningar fortskrider. Det är även vanligt att spaningsflyg används under internationella fredsbevarande insatser av t.ex. NATO. Vid F21 förbereder sig nu ett helt snabbinsatsförband, SWAFRAP AJS37, på att åka iväg på spaningsuppdrag. När uppdraget väl kommer så har de bara 30 dagar på sig tills de skall vara fullt arbetande på plats i området. Under ett besök på F21 i januari visade spaningspersonalen hur ett uppdrag brukar gå till, eller spaningsföretag som de själva benämner det.

Text och foto: Ylva Norberg

Spaningsviggen AJS37 i luften
Foto: Ivar Blixt

Flygdatorn registrerar hur flygplanet flyger jämfört med den planerade färdvägen. Informationen lagras sedan i datastaven för att tas i bruk vid tolkningen. Varje bild som tas märks upp med uppdragsnummer, höjd och position så att man senare kan synkronisera bilden med en karta. När planet landar efter fullgjort uppdrag tas filmen ut och datastaven laddas in i planeringsdatorn.

Lars Möller, FMV, visar en rulle som används för att rulla upp negativ film på.

